

פסחים סד. (המשנה) עד סה: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים - בעמוד הבא

פרטים שונים על שלוש הכיתות

התורה קבעה שהפסח נשחט בשלושה מניינים ('קהל', 'עדה' ו'ישראל').
לא ברור האם צריך 30 איש יחד או 3 קבוצות של 10.
(כדי לצאת ידי שתי השיטות יש צורך לפחות ב 50 איש. 30 בפעם הראשונה ועוד 10 בשניה ועוד 10 בשלישית)

אביי: דלתות העזרה ננעלו בדרך ניסית
רבא: הכהנים סגרו בעצמם את הדלת (כדי לוודא שלא תהיה צפיפות יתר ושישארו אנשים לכיתות הבאות)

למרות שחייבים שיהיו אנשים בכת השלישית, חכמים נזפו באנשי כת זו וכינום 'עצלנים'
(כפי שהעולם אמנם לא יכול בלי בשם ובלי בורסקאי ובכל זאת כל אחד צריך לשאוף להיות בשם)

הגמרא מסתפקת האם הכהן רק הזיז את ידיו (כיוון שהולכה יכולה להתבצע גם ביד) או שהוא גם זז קמעה ברגליו (כיוון שאין הולכה אלא ברגליים)

הסיבה לשורות מכסף ומזהב היא אסטטית בלבד.

מה דין דם הפסח:
ריה"ג: זורקים אותו,
ר' ישמעאל: שופכים אותו.
(המשנה היא כשיטת ריה"ג)

'את דמם תזרוק'
ריה"ג: דם הבכור, המעשר והפסח בזריקה,
ר"י: רק דם בכור נזרק

טעמם של חכמים: הדם התערב גם דם תמצית (עיין ביאור מושגים) ולכן הוא מתבטל,
טעמו של ר' יהודה: אמנם דם תמצית פסול אבל דם לא מבטל דם (ולכן דם הנפש לא התבטל בדם התמצית)

קושיה:
אין איסורי שבות במקדש - אם כן מדוע אסור לשטוף בשבת את העזרה?
המשנה כשיטת ר"א הסובר ששטיפה אסורה מהתורה,

תשובה ב':
המשנה כשיטת ר' נתן הסובר שרק כשאין ברירה התירו איסורי שבות (אבל כאן יש ברירה ולכן לא התירו)

המשנה

הטיפול בהקרבת כמות אדירה של קרבנות הפסח

1. עם ישראל התחלק לשלוש כיתות - (הסיבה לכך אינה רק כדי להקטין את העומס אלא משום שכך צייתה התורה)

2. בזמן ההקרבה היו קוראים את ההלל וחוזרים עליו עד שסיימו כולם, מעולם לא קראו את ההלל יותר משלוש פעמים.
(ר' יהודה: בזמן הכת השלישית, מתוך שהיתה מועטת, לא הספיקו לקרוא יותר מארבע פסקאות)

3. ישראל שחט את הקרבן וכהן קיבל את דמו,

4. הולכת הדם למזבח היתה מתבצעת בשיטת הסרט הנע (היו שורות, שורות של כהנים שהעבירו את הבזיכים מאחד לשני. שורה אחת של כהנים היתה עם בזיכי כסף ושורה אחת עם בזיכי זהב. לבזיכים לא היתה תחתית כדי שלא יוכלו להניחם)

5. כשהבזיך הגיע למזבח היו זורקים את הדם כנגד היסוד

6. הפשטת העור היתה על האונקליות הקבועות, או (לאילו שלא נשארה להם אונקליה) בעזרת מקל חלק שהיו מניחים על כתפי שני אנשים (ר"א: ובשבת היו מניחים ידיים איש על כתפי רעהו ומפשיטים על הידיים)

7. הישראל היה קורע את הבטן ומוציא את האימורים ושם אותם בקערה (את האימורים היה לוקח הכהן ומקטירם על המזבח)

8. האם העניקו רשת ביטחון למי שחושש שהדם של קרבנו נשפך ולא הגיע למזבח:
ר' יהודה: היו ממלאים כוס מהדם שעל הרצפה וזורקים אותו על היסוד,
חכמים: הלכתית לא ניתן לעשות זאת!

9. מידי פעם היו שוטפים את העזרה מהדם הרב שהצטבר בה (למרבה הצער הכהנים עשו זאת גם בשבת, למורת רוחם של חכמים)

10. בשבת: הכת הראשונה היתה מחכה בהר הבית, השניה בחיל, והשלישית בעזרה. ורק כשיצאה שבת היו פונים כולם לבתיהם.

את בשר הפסח היו שמים בתוך העור שהופשט מהפסח (ראוי לאדם להקל בכבודו ולנהוג כמנהג הבדויים כדי לשמור היטב על הקרבן ולהוסיף בכבוד שמים)

ביאורי מושגים

דם הנפש ודם תמצית - הדם שמקלח בעוצמה בזמן יציאת נפש הבהמה נקרא דם הנפש והוא אסור באכילה באיסור כרת. הדם שיוצא מהצואר אחר כך נקרא דם תמצית והוא אסור לפי חכמים באיסור לאו. ר' יהודה חולק ואומר שהוא באיסור כרת. לגבי זריקת הדם על המזבח מודה ר' יהודה שרק דם הנפש מכפר ורק אותו יש לזרוק.

בכור מעשר ופסח - שלישיה זו הינם סוגים של קרבן שלמים שדינם שונה מהשלמים כל אחד מטעמו שלו. (בכור ומעשר כיוון שקדושתם לא נבעה מהאדם אלא ממצבה של הבהמה, פסח כיוון שהוא מובא קרבן של ברית שיננו לבין מלכינו)

בזיכים - במקדש היו שני סוגי קנקני קיבול ('בזיכים'): סוג אחד שיועד לקבלת דם ולו לא היתה תחתית שטוחה, אלא חדה כדי שהכוהנים לא יניחו אותו על הרצפה (וכשהבזיך ינוח הדם שבו עלול ליקרוש). סוג שני יועד ללבונה (שרף ריחני במיוחד הנוטף מעצים הגדלים באתיופיה) הניתנת בצידו של לחם הפנים. לסוג זה היתה תחתית שטוחה וזאת כדי שהבזיך עם הלבונה לא ישען על לחם הפנים ויפגע בו.